

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Gotlands tingsrätts dom den 7 april 2009 i mål nr B 914-05, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (Åklagare)

Vice chefsåklagaren Susanne Willborg
Lokal åklagare i Visby

Klagande och motpart (Målsägande)

1. Sekretess M 1

Se bilaga B

2. Sekretess M 2

Se bilaga B

Ombud och målsägandebiträde för M 1 och M 2: Advokaten Helen Ahlsten
Adelsgatan 5, 621 57 Visby

Klagande och motpart (Tiltalad)

KENT Örjan Klinberg, 550728-3272
Tjelvarvägen 17, 621 42 Visby

Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Eric Dufvenmark
Södertorg 5, 621 57 Visby

SAKEN

Grovt sexuellt utnyttjande av underårig

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten, som tillämpar 6 kap. 4 § första stycket 1 och andra stycket brottsbalken i dess lydelse före den 1 april 2005, ändrar tingsrättens dom endast på så sätt att påföljden bestäms till fängelse 5 år.
2. Tingsrättens förordnande om sekretess ska bestå.
3. Hovrätten förordnar att sekretess ska gälla enligt 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifterna i bilaga B till denna dom; samt beträffande de uppgifter i övrigt om målsägandenas och vittnens identiteter som har förebringats inom stängda dörrar. Sekretessen gäller inte för vittnena Germund Hesslows, Petra Råsten Almkvists, Sven Christianssons och Lena Hellblom Sjöbergs identiteter.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-561 670 59	måndag – fredag 09.00-15.00

4. Helen Ahlsten tillerkänns ersättning av allmänna medel med 145 846 kr, varav 84 484 kr avser arbete, 18 380 kr tidsspillan, 13 818 kr utlägg och 29 164 kr mervärdesskatt. Beloppen fördelar sig lika på de båda målsägandena.
5. Eric Dufvenmark tillerkänns ersättning av allmänna medel med 142 519 kr, varav 81 081 kr avser arbete, 22 480 kr tidsspillan, 10 454 kr utlägg och 28 504 kr mervärdesskatt.
6. Kostnaderna för målsägandebiträdet och den offentlige försvararen ska stanna på staten.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Kent Klinberg har yrkat i första hand att han ska frikännas och befrias från skadeståndsskyldighet mot målsägande M 1 och M 2 och i andra hand att fängelsestraffets längd och skadeståndsbeloppen ska sättas ner.

Åklagaren har yrkat att fängelsestraffet ska skärpas.

Målsägande M 1 och M 2 har yrkat att deras skadeståndyrkanden ska bifallas i sin helhet och att fängelsestraffet ska skärpas.

Part har bestritt sin motparts ändringsyrkanden.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

De inspelade videoförhören från tingsrätten med M 1, M 2, Kent Klinberg, vittnena V 1, V 2, V 3, V 4, V 6, V 8, V 10, V 11 och Germund Hesslow har spelats upp i hovrätten. Tilläggsförhör har hållits i hovrätten med Germund Hesslow.

Som nya vittnen i hovrätten har hörts V 5, V 7, V 9, V 13, Petra Råsten Almkvist, Sven Å Christiansson och Lena Hellblom Sjögren.

Parterna har åberopat samma skriftliga bevisning som i tingsrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÅL

Har Kent Klinberg haft möjlighet att begå övergreppen?

Hovrätten inleder sin prövning liksom tingsrätten med att pröva frågan om det funnits tillfällen för Kent Klinberg att begå de påstådda övergreppen, dvs. om han haft umgänge med M 1 och M 2 i sådan utsträckning och under sådana förhållanden att det finns utrymme för att deras berättelser kan vara sanna. Utredningen i denna del är densamma som i tingsrätten och består av Kent Klinbergs förnekande av att umgänge

förekommit och det schema han upprättat å ena sidan och å andra sidan de uppgifter om umgänge som framkommit genom förhören med målsägandena och de vittnen som haft några uppgifter att lämna in frågan. Hovrätten gör samma bedömning som tingsrätten, nämligen att det är utrett att det i och för sig funnits rikligt med tillfällen för umgänge och att förhållandena vid dessa umgängestillfällen inte utgjort något hinder i och för sig mot att det förekommit övergrepp. Sammanfattningsvis har det därmed funnits rikligt med tillfällen för Kent Klinberg att begå de åtalade gärningarna.

Kan tilltro sättas till M 1:s och M 2:s berättelser?

De övergrepp M 1 och M 2 berättat om ligger långt tillbaka i tiden. Om deras berättelser är sanna, har övergreppen skett vid ett flertal tillfällen. Mot den bakgrunden är det inte anmärkningsvärt att varken M 1 eller M 2 i detalj har kunnat redogöra närmare för tid och plats för vart och ett av övergreppen och att tillfällena "flutit ihop". Såväl M 1 som M 2 har dock kunnat berätta om sådana detaljer som ger intryck av att ha upplevt vid specifika tillfällen och inte ha fantiserats ihop. Ett exempel på en sådan detalj är när M 1 berättar om den tavla eller bonad som hängde ovanför hennes säng och som hon brukade drömma sig in i under det att övergreppen pågick. Ett annat exempel är när M 2 berättar om en växt som fanns utanför hennes sovrumsfönster under en viss period och som hon brukade fokusera på under övergreppen.

M 1 och M 2 har var och en för sin del berättat om flerfaldiga sexuella övergrepp från Kent Klinbergs sida; för M1:s del under fyra år från det att hon fyllt sex år och för M 2:s del under drygt åtta år från det att hon var fyra år. Såsom tingsrätten konstaterat råder det ingen tvekan om att deras utsagor så långt styrker åtalen fullt ut. Berättelserna är sannolika och innehåller i sig inga orimliga påståenden eller motsägelser. Det saknas teknisk bevisning i målet, både sådan som skulle kunna styrka deras berättelser och sådan som skulle kunna talar för motsatsen. Petra Råsten Almkvist har förklarat att sexuella övergrepp även mot barn sällan lämnat bestående fysiska skador och att skador i de fall de uppkommer läker snabbt och utan ärbildning. Övrig bevisning i målet utsluter inte heller att flickornas berättelser kan vara sanna, men talar inte heller för att det måste förhålla sig på det viset. Den fråga hovrätten har att besvara är således om

sådan tilltro kan sättas till vad M 1 och M 2 berättat, att deras berättelser kan läggas till grund för en fällande dom.

Varken M 1 eller M 2 har berättat om övergreppen förrän många år efter det att övergreppen upphört och de nästan uppnått vuxen ålder. Enligt Lena Hellblom Sjögren är det bl.a. till följd härav osäkert om flickorna utsatts för påstådda övergrepp. Möjligen kan M 1:s dikter ses som ett indirekt berättande om vad hon varit med om. Dessa dikter har inte med säkerhet gått att bestämma i tid, men är i vart fall skrivna innan M 1 valde att berätta för andra personer. Även M 2:s reaktioner och agerande efter händelsen med videokameran i april 1998 kan ses som ett första försök från hennes sida att berätta, ett försök som dock inte ledde till att fler uppgifter kom fram.

M 1 började berätta om sexuella övergrepp under den period då hon var placerad på behandlingshem, dvs. sommaren 2005 då M 1 var 16 år, och M 2 först senare. Sven Å Christiansson har i sitt vittnesmål redogjort för senare års forskning på detta område. Enligt vad han uppgivit är det ovanligt att barn spontant berättar om sexuella övergrepp. I de fall de gör så, berättar de ofast med fördröjning i tid och för jämnåriga, sällan för vuxna. En stor del av de utsatta barnen avslöjar aldrig vad de utsatts för, även om övergreppen finns dokumenterade. Barnens berättelser är också sällan rakt på sak, utan barnet berättar om kontakter med gärningsmannen före och efter övergreppet och om ovidkommande detaljer. Sven Å Christiansson har vidare uppgivit att det ofast krävs upprepad polisförhör för att få barn att berätta om övergrepp. Först i tonåren får de den berättararfarenhet som krävs för att berätta och de måste också ha kontakt med en vuxen som de har deras förtroende för att kunna börja berätta. Sven Å Christianssons uppgifter stämmer i dessa avseenden väl överens med det sätt som M 1 och M 2 kommit att berätta, dvs. lite trevande inledningsvis och mer detaljerat allt eftersom tiden går. Mot denna bakgrund finner hovrätten inte att tilltron till M1:s och M2:s uppgifter förringas av den omständigheten att det gått lång tid efter det att övergreppen upphörde tills det att de började berätta om dem år 2005.

Tingsrätten har redovisat betydelsen av den omständigheten att M 1 och M 2 har lämnat olika uppgifter vid olika förhör under förundersökningen och även under förhör i tingsrätten. Ett exempel på en sådan uppgift är enligt Kent Klintberg att M 1 uppger att

övergreppen började då hon var i 5-7 årsåldern. Vid denna tid avtjänade Kent Klintberg ett fängelsestraff, varför M 1:s uppgift inte kan stämma. Hovrätten gör samma bedömning som tingsrätten i denna del, dvs. att det inte i något enda fall rör sig om avgörande uppgifter och att avvikelserna inte påverkar bedömningen av trovärdigheten i någon riktning.

Hovrätten har tagit del av ett omfattande material beträffande både M 1 och M 2 som visar att var och en av dem under uppväxten, tonåren och det unga vuxenlivet haft psykiska, psykosomatiska och somatiska besvär av en omfattning som inte kan förklaras annat än utifrån en djupt liggande problematik. Personer i deras närhet, från skolan, skolhälsovården och andra de kommit i professionell kontakt med har omvittnat detta. Även om deras besvär ger anledning till särskild uppmärksamhet på innehållet i deras berättelser, finns det enligt hovrättens uppfattning ingen anledning att se dessa som fabricerade. Inte heller i övrigt har hovrätten – liksom tingsrätten – funnit att det skulle ha framkommit något konkret skäl för varken M 1 eller M 2 att lämna felaktiga uppgifter och falskeligen pådyvla Kent Klintberg så allvarliga brott, som de gjort.

Tingsrätten har behandlat frågan om det motsägelsefulla i att både M 1 och M 2 sagt sig älska sin pappa. M 1 har uttryckt detta kluvna förhållande till Kent Klintberg på så sätt att han var världens bästa pappa på dagarna, men en helt annan pappa på nätterna. Av Sven Å Christianssons vittnesmål framgår också att en sådan motsägelse kan ligga i sakens natur. Förövaren och barnet har "en hemlighet" tillsammans, som förövaren uppmanar barnet att inte avslöja för andra, och barnet kan inte skära av kontakten till en närstående förövare. Tingsrättens resonemang utmynnar i slutsatsen att den omständigheten inte utesluter den andra. Hovrätten har ingen annan uppfattning i denna del.

En annan fråga som givits stor betydelse i målet är om den behandling med hypnos som M 2 genomgått har kunnat påverka eller rent av suggerera fram felaktiga minnen eller framkalla minnen som inte är verkliga. Den sjuksköterska med psykoterapi- och hypnosutbildning, som M 2 behandlats av, har berättat om att M 2 sökte upp henne för att M 2 ville minnas mer från sin barndom, som M 2 själv uppgav att hon hade väldigt

lite minnen av. Behandlingen pågick under ett år – 2004 – men ledde inte till att M 2 mindes något särskilt. Enligt sköterskan kändes det dock som om M 2 bar på mycket som hon själv inte var beredd att möta.

Germund Hesslow, Sven Å Christiansson och Lena Hellblom Sjögren har alla i sina vittnesmål varit överens om att hypnos kan innebära en ökad risk för att suggerera in felaktiga minnen. Sven Å Christiansson har för sin del tillagt att minnen kan induceras i terapeutiska sammanhang och att det alltid finns en stor risk för felaktiga minnen, då människor gärna vill minnas något. Beträffande hypnos har han som sin uppfattning redovisat att sådan behandling kan reducera försvaret hos den hypnotiserade att hålla ifrån sig obehagliga minnen. Metoden rekommenderas inte i Sverige just för att suggerbarheten är så stor att falska minnen kan ta lika stor plats som riktiga minne.

Mot den nu redovisade bakgrunden finner hovrätten inte att hypnosen påverkat M 2:s uppgifter i någon mån, särskilt inte som det framkommit att några ytterligare minnen inte tillkommit under eller efter behandlingen.

Sammanfattande helhetsbedömning i skuldfrågan

Hovrättens sammanfattande helhetsbedömning av de omständigheter som nu beskrivits och de som i övrigt framgår av bevisningen i målet leder till slutsatsen att det inte finns något som talar emot att M 1:s och M 2:s berättelser är sanna. Tvärtom instämmer hovrätten i tingsrättens bedömning att det finns ett flertal omständigheter som talar för att berättelserna är sanna (se tingsrättens dom sidan 19). Detta innebär att såväl åtalspunkten 1 som åtalspunkten 2 är styrkta och att Kent Klinberg ska fällas för sexuellt utnyttjande av underårig. På de skäl åklagaren anført ska brotten bedömas som grova. Tingsrättens dom ska därmed fastställas i denna del.

Skadestandsfrågan

Hovrätten gör ingen annan bedömning i skadestandsdelen än den som tingsrätten gjort. Även i denna del ska därmed tingsrättens dom fastställas.

Påföljdsfrågan

Enligt hovrättens bedömning ligger straffvärdet för de handlingar Kent Klinberg nu döms för högre än vad tingsrätten funnit och bör motsvara fem år. Därmed saknas utrymme att välja någon annan påföljd än fängelse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga D

Överklagande senast 2010-12-10

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Bertil Ahnberg, Ingela Halvorsen, referent, och Magnus Ulriksson samt nämndemännen Lisbeth Lidbom och Raouf Ayoub, skiljaktig.

Bilaga C

Skiljaktig mening

Nämndemannen Raouf Ayoub är skiljaktig och vill ogilla åtalet på de skäl lagmannen Mikael Mellqvist anför i tingsrättens dom och med beaktande av vad som framkommit genom Lena Hellblom Sjöbergs vittnesmål.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Bilaga D

SVEA HOVRÄTT

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Den ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast

1. om det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. om det finns synnerliga skäl till en prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet skall innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska styrkas med varje bevis.

Bilaga A

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Vice chefsåklagare Susanne Wihlborg
Lokal åklagare i Visby

Målsägande

1. Hemlig Hemlig
Hemlig
Hemlig HEMLIG

Målsägandebiträde:

Advokat Helen Ahlsten
Advokat Helen Ahlsten AB
Adelsgatan 5
621 57 Visby

2. Hemlig Hemlig

Målsägandebiträde:

Advokat Helen Ahlsten
Advokat Helen Ahlsten AB
Adelsgatan 5
621 57 Visby

Tilltalad

KENT Örjan Klinberg, 550728-3272
Tjelvarvägen 17
621 42 VISBY

Offentlig försvarare:

Advokat Eric Dufvenmark
Dufvenmarks Advokatbyrå
Södertorg 5
621 57 Visby

DOMSLUT

Begångna brott

Grovt sexuellt utnyttjande av underårig

Lagrum

6 kap 4 § 1 st 1 p och 2 st brottsbalken

Postadress Box 1143 621 22 Visby	Besöksadress Artillerigatan 2 A	Telefon 0498-28 14 00 E-post: gotlands.tingsratt@dom.se	Telefax 0498-27 97 59	Expeditionstid måndag - fredag 08:30 - 11:30 13:00 - 15:00
--	------------------------------------	---	--------------------------	---

Påföljd m.m.

Fängelse 4 år

Skadestånd

1. Kent Klinberg ska betala skadestånd till M1 med 265 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 2001 till dess betalning sker.
2. Kent Klinberg ska betala skadestånd till M2 med 265 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 1999 till dess betalning sker.

Sekretess

Sekretessen enligt kap 9 kap 16 § sekretesslagen (1980:100) ska bestå i målet för de uppgifter som har förebringats bakom stängda dörrar och som kan röja

- a) målsägandena M1:s och M2:s identitet
- b) samtliga vittnens utom Germund Hesslows identitet

Detsamma gäller målsägandenas och vittnens identiteter i domsbilaga 1 till denna dom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Anneli Östergren tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 62 121 kr. Av beloppet avser 46 464 kr arbete, 3 233 kr tidspillan och 12 424 kr mervärdesskatt.
2. Helen Ahlsten tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 129 409 kr. Av beloppet avser 88 320 kr arbete, 12 180 kr tidspillan, 3 027 kr utlägg och 25 882 kr mervärdesskatt.
3. Eric Dufvenmark tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som offentlig försvarare med 115 475 kr. Av beloppet avser 88 320 kr arbete, 4 060 kr tidspillan och 23 095 kr mervärdesskatt.
4. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträderna ska stanna på staten.

YRKANDEN M. M.

Åklagaren har yrkat att Kent Klintberg ska dömas m.m. i enlighet med domsbilaga 1 (fullständig och hemlig version domsbilaga X)

M1 har i anslutning till åtalspunkten 1 yrkat att tingsrätten ska förplikta Kent Klintberg att till henne betala skadestånd med 250 000 kr avseende kränkning och 50 000 kr avseende sveda och värk. På totalbeloppet, 300 000 kr, har ränta yrkats enligt 6 § räntelagen från den 1 januari 2001.

M2 har i anslutning till åtalspunkten 1 yrkat att tingsrätten ska förplikta Kent Klintberg att till henne betala skadestånd med 250 000 kr avseende kränkning och 50 000 kr avseende sveda och värk. På totalbeloppet, 300 000 kr, har ränta yrkats enligt 6 § räntelagen från den 1 januari 1999.

Kent Klintberg har förnekat gämingarna och bestritt de enskilda anspråken.

UTREDNINGEN

Allmänt

Som skriftlig bevisning har följande lagts fram

- vårdnadsutredning
- vårdnads- och boendeutredning
- journalutdrag från BPU
- brev från M 2 daterat 26 juli 1999
- två brev från M1
- SMS sända från M1 till Kent
- "tidsaxel"
- sammanställning av domar m.m.

- skiss över lägenhet

Så som ostridigt kan antecknas att Kent Klintberg har dottrarna M1, född 1989, och M2, född 1986, och sonen T, född 1991, tillsammans med V4, V4 och Kent träffades 1984 och separerade 1993. Efter separationen har Kent uppgett att V4 började med att framföra anklagelser om incest mot honom. Han dömdes i mitten av 1990-talet till tre års fängelse för grovt sexuellt utnyttjande av underårig.

Berättelser

M1

Hon har umgåtts med Kent med regelbundenhet fram till omkring år 2000, då hon var 11 år gammal. Efter det att hennes föräldrar separerat 1993 hade hon och Kent umgänge i sedvanlig omfattning, dvs. med övernattningar under helger, lov m.m. Umgänget begränsade så småningom till enbart dagumgänge. Efter år 2000 har de inte haft någon kontakt med undantag för att de har haft brev- och SMS-kontakt under 2005. Anledningen till att umgänget dem emellan bröts under år 2000 var att hon ville slippa bli utsatt för sexuella övergrepp från Kents sida. En dag bråkade hon med Kent om något helt annat och hon tog det bråket som en förevändning för att komma ifrån honom.

Det sexuella umgänget som har förekommit under den aktuella perioden har inledningsvis bestått av sexuella beröringar utan att samlag har förekommit. Hur gammal hon var den första gången det förekom minns hon inte. Oftast gick det till så att Kent kom in i hennes sovalkov och med sina händer berörde hela hennes kropp förutom könsorganet. Ju äldre hon blev desto värre blev det. Bland annat förekom "orala avsugningar" vid ett antal tillfällen. Kent smekte henne också "utanpå" hennes könsorgan. Det förekom också vaginala samlag. Då upplevde hon det som något inte kändes OK. Det var obehagligt men hon minns inte något om fysisk smärta. Hon minns att Kent rörde sig upp och ned ovanpå henne. Med sin

sexuella erfarenheter av i dag kan hon dock säga att det som förekom var just samlag. Kent sade aldrig något, men styrde henne rent fysiskt vid alla dessa tillfällen. Hon kan inte komma ihåg att Kent någonsin har fått utlösning. Hon kan inte heller komma ihåg att hon skulle ha onanerat åt Kent.

Hon berättade inte förrän 2005 för någon om övergreppen. Anledningen var bl.a. att hon inte ville göra sin mamma upprörd. När hon 2005 befann sig på ett behandlingshem brast plötsligt fördämningarna och hon berättade "allt".

M2

Hon minns att Kent åkte in i fängelse i september 1994. Hon visste inte exakt varför han hade hamnat där. Under fängelsetiden (som löpte fram till den 13 september 1996) träffade hon Kent endast sporadiskt. Efter Kents frigivning hade hon regelbundet umgänge – även med övernattningar – med Kent.

När de bodde på norra Gotland (dvs. i tiden före det att Kent började att avtjäna fängelsestraff) lekte hon och Kent ofta med varandra, t.ex. "prins och prinsessalekar" som övergick till något annat än lek och innefattade beröringar som var obehagliga. Kent sökte också tröst hos henne när han och mamma hade bråkat. Hon minns också ett tillfälle i sitt sovrum när de båda var nakna och Kent låg ovanpå henne. De hade då samlag. Vid ett annat tillfälle i samma rum på natten var de båda återigen nakna och stämningen mer aggressiv. Kent hade då analsex med henne. Vid ett annat tillfälle i köllaren på snickeribänken tvingade Kent henne att suga av honom. En gång i badrummet badade hon och Kent och Kent tvättade henne hårdhänt mellan bena direkt på könet. Från denna tid är detta de specifika minnen hon har av sexuella övergrepp. Men samlag och "felberöringar" förekom flera gånger. Med "felberöringar" avses bl.a. fingar på och i underlivet.

Av tiden från föräldrarnas separation (1993) till det att Kent började att avtjäna fängelsestraffet (1994) minns hon inte mycket, men hon bodde hos mamma och umgicks regelbundet med Kent.

Efter det att Kent frigetts från fängelset (1996) träffade hon och syskonen Kent varannan helg från fredag till söndag. Från tiden från frigivningen till 1998 minns hon att Kent vid ett tillfälle tog henne på bröstet innanför hennes tröja och vid ett annat när han hade handen innanför trosorna. Liknande saker har hänt flera gånger. Hon minns också flera vaginala samlag. Över huvud taget behandlade Kent henne som en vuxen under denna tid. Övergreppen skedde antingen i sovrummet eller i vardagsrummet i lägenheten på Y-vägen.

Hon berättade aldrig något om övergreppen. Hon ville skydda sin mamma. I april 1998 inträffade incidenten med videokameran. Hon berättade om detta för mamma som polisanmälde händelsen. Hon berättade dock då inget om (de andra) övergreppen. Det blev en mycket jobbig period eftersom hon kände sig sviken av Kent för att han inte fortsatte att berätta om övergreppen när hon hade börjat. Efter denna incident har hon bara träffat Kent en enda gång.

Efter högstadiet flyttade hon till fastlandet för att komma ifrån Kent på Gotland. Hon hade också en pojkvän på fastlandet. Där sökte hon upp BUP och berättade att hon *trodde* att hon varit utsatt för sexuella övergrepp av sin pappa. Att hon sade "trodde" berodde på att hon inte var redo att berätta om övergreppen och hon hoppades på att få hjälp.

När hon under 2005 blev kallad till polisförhör i anledning av att en utredning påbörjats på grund av vad M1 berättat började hon att berätta att hon blivit utsatt för egen del. Det var mer en tillfällighet att hon berättade då. Hon var då egentligen inte redo för det.

Att hon inte berättade tidigare berodde på att hon inte ville "svika" Kent och ville skydda mamma. Hon trodde att incidenten med videokameran skulle räcka för att Kent själv skulle berätta om "resten".

Kent Klänberg

Efter separationen från V4 1993 fram till år 2000 har han umgåtts med M1, M2 och deras bror endast i begränsad omfattning. Det är egentligen endast under tiden från den 13 september 1996 (då han frigavs från fängelse) fram till den 27 april 1999 något regelbundet umgänge har ägt rum. Till stor del har det dock endast varit frågan om dagtid varvid inga övernattningsförekom.

Under tiden tillsammans med V1 var de båda särskilt observanta på att undvika situationer så att misstankar om övergrepp skulle kunna komma att uppstå. Detta mot bakgrund av att V4 bedrev någon sorts "kampanj" mot honom i anledning av deras separation.

Det som påstås i åtalet har inte förekommit och han har inte några förklaringar till varför M1 och M2 berättar det de berättar.

V4

Efter separationen med Kent 1993 hade Kent umgänge dagtid med barnen men ibland även nattetid, trots att något sådant umgänge inte var reglerat. Från 1994 hade Kent och barnen sedvanligt umgänge, innefattande att barnen vistades hos Kent varannan helg. Under Kent fängelsetid var umgänget med barnen naturligtvis begränsat. Efter Kent frigivning fortsatte han och barnen med umgänge varannan helg fram till "kamerahändelsen" 1998. Därefter har umgänget var mycket begränsat, eller i.o.m. obefintligt, på det sätt som Kent har redogjort för.

V1

Åren 1993 - 1994 bodde hon och Kent tillsammans på X-gatan. M1 och M2 umgicks regelbundet med Kent under denna tid. I umgänget innefattades övernattningsförekom. Under den tid Kent satt i fängelse (september 1994 - september 1996) kan Kent ha träffat M1 och M2 vid något eller några enstaka tillfällen. Lägenheten på Y-vägen anskaffades runt 1996-97. M1, M2 och deras bror kom regelbundet och sov över, såvitt hon minns varannan helg och även på loven fram till augusti 1998. Därefter kom M2 inte alls och umgicks med Kent. M1 och brodern kom dock på dagtid i tiden därefter. Under tiden på Y-vägen arbetade hon deltid på södra Gotland med dryga bussresor fram och tillbaka från Visby.

V2

Hon träffade M1 när hon arbetade på ett behandlingshem där M1 vistades. Vid ett gruppsamtal 2005 berättade M1 om att hon varit utsatt för sexuella övergrepp. V2 tog detta till sig, men saken berördes inte mer just då. Några månader senare tog dock V2 och en kollega upp frågan med M1. De hade många och långa samtal med M1 och M1 var oerhört förtvivlad. M1 berättade då att pappa kommit in i hennes rum och rört vid henne och att hon varäcklad över sin egen kropp. M1 kunde inte ange tidpunkten för dessa händelser mer än att hon då var "liten". M1 ville absolut inte att det hon berättade skulle föras vidare.

V6

Hon är läkare med specialistkompetens i bl.a. gynekologi. År 2005, i januari, träffade hon M2 som berättade om ett flertal somatiska problem. Hon misstänkte direkt att M2 var utsatt för en generell press av någon anledning. I slutet av april träffades de igen. M2 var då spänd och klagade över ångest. I februari 2006 tog M2

kontakt igen. M2 ville ha hjälp med sjukskrivning. Hon ville få möjlighet att gå vidare, hon hade för polisen börjat berätta om sexuella övergrepp från barndomen. Hon var ledsen och sade "det gäller pappa" och det är det som ger mig ångest. De symptom M2 uppvisade (magsmärtor/magsår, muskelspänningar, andningsproblem, ångest, oro, sömnsvårigheter) är samtliga tecken på stress/press. Men det går inte att uttala sig om vad denna stress/press beror på.

V3

Han har varit sambo med M1:s och M2:s mamma. M1 ville, vid de reglerade umgängestillfällena, vissa gånger åka till pappa och vissa gånger ville hon inte det. Hon angav aldrig några skäl för att hon inte ville åka dit.

V11

Midsommarhelgen 1997 tillbringade M1 och M2 hos V11 (släkting till Kent Klintberg) och hennes familj på Fårö. De bodde där i husvagn. Hon fick noggranna instruktioner av Kent och V4 om att barnen inte skulle bo i samma husvagn som Kent för undvika spekulationer om oegentligheter. Vid denna tidpunkt hade Kent enbart umgänge dagtid med sina barn.

V10

Han och M2 var ett par under cirka tre år i början av 2000-talet. Om han i samband med sexuell samvaro råkade komma åt hennes analöppning reagerade hon med kraft negativt. Han tror att M2 var oskuld när de träffades.

V8

Hon är psykolog. Hon träffade M2 vid två tillfällen under perioden november 2006 till maj 2007. M2 visade då flera symptom på PTSD (posttraumatiskt stressyndrom). Hon berättade också att hennes pappa hade förgripit sig på henne sexuellt så långt tillbaka hon kunde komma i åtg. Genom terapi och genom att hon fick en större stabilitet i sitt liv kunde hon få tillbaka fler och fler minnen från barndomen. M2 berättade t.ex. att lukt och andra stimuli kunde få henne att få "flashbacks" och återkalla minnen av övergrepp.

Germund Hesselow (V12)

Han är professor i neurobiologi. Det är vetenskapligt belagt att kvinnor (och även män) vid terapi eller motsvarande tror att de i verkligheten har upplevt olika saker som i realiteten inte har inträffat. Det finns däremot inga belegg för att man kan tränga bort minnen av sexuella övergrepp. Slumrande minnen kan – kanske – väckas till liv genom rätt stimuli. Hypnos innebär extra risk för att suggerera in felaktiga minnen.

Den som håller tyst om sexuella övergrepp visar ändå andra tecken, t.ex. rädsla för förgriparen. Ångest och oro kan den som i barndomen utsatts för övergrepp ha som vuxen. Däremot uppstår inte latenta effekter som plötsligt blomstrar upp. Den som i barndomen utsatts för övergrepp har inte högre förekomst än andra personer av psykiska symptom.

Om man har psykiska problem av något slag kan man ha incitament till att felaktigt minnas och berätta om sexuella övergrepp – man får då en förklaring till sina problem. Vanligen tror en sådan person själv på att han eller hon talar sant.

DOMSKÄL

Skuld- och skadeståndsfrågor

Har Kent Klintberg haft tidsmässig möjlighet att begå gärningarna?

Det har i målet förts en hel del bevisning i frågan om Kent verkligen har haft tillfällen till att begå de åtalade gärningarna. Denna utredning har rört omfattningen av Kent umgänge med M1 och M2 samt förhållandena när väl umgänge har utövats.

Under hela den period åtalet omfattar (september 1996 – september 2000 avseende M1 och 1990 – april 1998 avseende M2) har det varit perioder då Kent umgåtts mycket sparsamt med dottrarna eller i praktiken inte alls (t.ex. fängelseperioden september 1994 – september 1996). Men det finns också perioder då det varit såväl tätt mellan umgängestillfällen som omfattande i tid vid varje enskilt tillfälle. Kent har själv upprättat ett schema över sitt umgänge med dottrarna under större delen av den tid åtalet omspänner vilket schema han lagt fram som skriftlig bevisning. Övriga hörda personer – som har kunnat uttala sig om umgängets omfattning – har i och för sig beträffande det av Kent framlagda schemat spontant uttryckt att "detta stämmer inte", men närmare analyserat har det visat sig att de i huvudsak har kunnat bekräfta schemat. På en punkt finns det dock en skillnad och det rör de perioder Kent har hävdats att umgänget endast utövats under dagtid där övriga personer har gjort gällande att också övernattningar förekommit (företrädesvis tiden från Kent frigivning i september 1996 och cirka ett år framåt). Nu spelar dock denna skillnad inte någon större roll när åtalet ska bedömas. Även om vad Kent hävdar om *umgängets omfattning* godtas till fullo är det utrett att det i och för sig funnits rikligt med tillfällen för honom att begå de åtalade gärningarna.

Inte heller vad Kent gjort gällande beträffande *förhållandena vid umgängets utövande* utgör i och för sig något hinder mot att övergreppen ska ha kunnat förekommit. Det är visserligen riktigt att lägenheten på Y-vägen (2 rum och kök, 66 kvadratmeter) inte ger något större utrymme för avskildhet när 5 – 6 personer samtidigt vistas där. Det har dock funnits tillfällen när det inte har varit så många

personer där samtidigt; V1 har t.ex. berättat om att hon på grund av sitt arbete och resorna till och från det varit frånvarande längre tider när Kent har haft umgänge med dottrarna. Nattetid har det också rimligen funnits gott om tillfällen att begå åtalade gärningar utan att någon annan person har behövt lägga märke till något. Det kan inte heller uteslutas att sådana tillfällen även gets dagtid.

Det nu sagda gäller förhållanden på Y-vägen under tiden efter Kent frigivning. Tiden före Kent fängelsevistelse och före flytten till Y-vägen har Kents umgänge med dottrarna varit än mer tätare och omfattande.

Sammanfattningsvis är det klarlagt att Kent i och för sig har haft gott om tillfällen under den långa tidsperiod åtalet omspänner att "ostört" kunna förgripa sig på såväl M1 som M2.

Utgångspunkter för den fortsatta bedömningen

Övrig bevisning – bortsett från vad M1 och M2 har berättat – ger kortfattat inte besked om annat eller mer än att M1 och/eller M2 har berättat om sexuella övergrepp och att – särskilt V4 och V8 – dessa berättelser kan vara sanna. Den avgörande frågan vid bedömningen av åtalet blir då helt enkelt om man kan fästa sådan tilltro till vad M1 och M2 har berättat att dessa berättelser kan läggas till grund för en fällande dom. Med andra ord krävs det att det genom M1:s och M2:s berättelser i praktiken är uteslutet att Kent är oskyldig.

Vägledande för bedömningen av tilltrofrågor – inte minst i mål rörande sexuella övergrepp – har bland många domstolar under flera år varit den artikel Torkel Gregow skrev 1996 i Svensk Juristidning (SvJT 1996 s. 509). I artikeln, som i någon mån kan sägas ta avstamp i Högsta domstolens praxis, redogörs för hur olika "punkter" "så långt som möjligt objektivt" bör bedömas och värderas. Bortsett från att det i artikeln inte tas tillräcklig hänsyn till att bevisvärdering först och främst är

en *subjektiv* process och inte en *objektiv* kan med utgångspunkt i artiklens "punkter" i något omstöpt form följande sägas med bäring på det aktuella målet.

Målsägandenas utsagor

Såväl M1 som M2 har lämnat sådana uppgifter som fullt ut styrker de båda åtalspunkterna. Så långt råder ingen som helst tvekan. Deras respektive berättelse är också i och för sig sannolik. Innehållsmässigt är alltså de båda målsägandenas berättelser i och för sig av det slaget att en fyllande dom kan grundas på dem.

En förusättningslös bedömning

Bedömningen och värderingen av målsägandenas utsagor måste givetvis göras inom ramen för målet, dvs. ta sin utgångspunkt i det som har lagts fram i processen på ett sådant sätt att det utgör processmaterial. Det innebär *först och främst* att allmängiltiga teser – mer eller mindre underbyggda – om vad som anses gälla i dessa sammanhang inte kan vinna något beaktande, om de inte vilar på en mycket fast grund (jfr s.k. notoriska fakta). *För det andra* innebär det att sådant som i andra sammanhang har uttalats rörande de i målet aktuella förhållandena – men inte har lagts fram på ett processuellt korrekt sätt vid huvudförhandlingen – inte kan beaktas vid bevisvärderingen.

Dessa utgångspunkter har givetvis varit en ledstjärna för tingsrätten även i detta mål.

Avvikande uppgifter vid förhör under förundersökningen

Rent allmänt kan sägas att det saknar bevisvärde att en person genom en räkka förhör vidhåller en och samma uppfattning. Under alla förhållanden är det inget som förhöjer värdet av utsagan. Däremot kan det i vissa fall förringa värdet av den.

Omvänt kan man inte heller dra några mer bestämda slutsatser av att en förhörsperson gång på gång ändrar sin berättelse. Om detta drivs för långt så att berättelsen helt förlorar sin kärna kan det dock givetvis innebära att den inte kan läggas till grund för en domstols avgörande. Men när det är frågan om detaljer eller nyanser i berättelsen som ändras har det oftast helt naturliga förklaringar. Även det förhållandet att en konkret uppgift återtas och ersätts med en helt annan kan många gånger ha sin förklaring och vara förstället.

Det har sålunda från samtliga parter återopats vad M1 och M2 sagt under förundersökningen eftersom det har gjorts gällande att det avviker från vad som sagts vid huvudförhandlingen. I inget enda fall rör det dock någon för bedömningen avgörande uppgift och dessa avvikelser – i de fall det verkligen är frågan om avvikelser – inverkar inte heller i någondera riktning på bedömningen av tilltron till vad M1 respektive M2 vid huvudförhandlingen har berättat.

Har M1 och/eller M2 anledning att lämna felaktiga uppgifter?

Den mest närliggande förklaringen till att M1 och M2 har berättat om övergreppen är givetvis att övergreppen också har ägt rum på sätt som påstås. Det har inte heller framkommit något konkret skäl till att de falskeligen skulle pådyvla Kent dessa allvarliga brott.

Det måste dock alltid hållas öppet för att uppgifterna – medvetet eller omedvetet – kan vara oriktiga. Och anledningen till det kan vara mycket svårfunnen. I det aktuella fallet måste det dock lyftas fram att såväl M1 som M2, främst M1, har en dokumenterad bakgrund med mångfacetterade psykiska problem, vilket gör att särskild försiktighet måste iaktas när deras utsagor bedöms.

En annan aspekt som inte kan förbigås är de höga skadestånd som numera döms ut i mål av detta slag. Det är något som rent allmänt kan äventyra rättssäkerheten och

kan vara ägnat att generellt minska tilltron till utsagor avgivna av den som har yrkat ett högt skadestånd. Förutom de skull som i övrigt kan finnas kan målsäganden nämligen också ha ett ekonomiskt intresse av att bli trodd då han eller hon hörs inför rätten. Denna farhåga ska dock inte överdrivas. Det finns andra faktorer som kan neutralisera detta, inte minst den press och den utsatthet det innebär att gå igenom en utdragen rättsprocess.

Sammanfattningsvis har det i målet inte kommit fram något konkret som skulle kunna ge någon av M1 och M2 anledning att lämna osanna uppgifter. Å andra sidan behöver avsaknaden av sådana konkreta omständigheter inte nödvändigtvis förhöja värdet av uppgifterna.

Varför har M1 och M2 dröjt så länge med att berätta om vad de påstår att de har varit utsatta för?

M1 och M2 har inte förrän år 2005, många år efter det att de påstådda övergreppen upphörde, berättat om dem. Tingsrätten anser att det i och för sig inte är särskilt märkligt. Det måste sägas vara allmänt känt att den aktuella brottsligheten till sin art begås i löndom och att det därvid uppstår och vidmakthålls en mycket speciell relation mellan offer och förövare. Denna relation bygger ofta på ett ömsesidigt hemlighållande där såväl offret som förövaren har mycket att förlora på att det inträffade kommer till andras kännedom. Paradoxalt nog har alltså de båda inblandade ett – ofta starkt – gemensamt intresse av att inte berätta om övergreppen eller på annat sätt visa att de har ägt rum. Den vuxne gör med andra ord barnet till medbrottsling.

Det förhållandet att M1 och M2 alltså först efter lång tid har berättat för utomstående om övergreppen innebär alltså inte att tilltron till deras uppgifter minskar.

Kan man tycka om en pappa som förgriper sig sexuellt på en?

Försvaret har gjort gällande att övergreppen rimligtvis inte kan ha ägt rum eftersom M1 och M2 på flera sätt visat att de gillar sin pappa. Enligt denna tes kan man inte ha ett normalt och glatt förhållande till sin pappa, om man samtidigt är utsatt för sexuella övergrepp från hans sida. Germund Heslow är inne på samma linje.

Det är knappast tingsrättens uppgift att närmare analysera psykologin mellan förövare och offer i dessa sammanhang. Men helt och hållet kan tingsrätten inte förbigå den uppgiften. Och då kan det konstateras att det inte kan uteslutas att det kan förhålla sig precis tvärtom mot vad försvaret har gjort gällande. Det torde mycket ofta vara så att den som förgriper sig sexuellt på barn också tycker om barn på många andra "normala" sätt. Det innebär att en förgripande förälder mycket väl kan uppfylla sin föräldraroll i övrigt på ett utmärkt sätt. Och för detta kan han (eller hon) bli uppskattad och omtyckt av sitt barn. Det är detta som en pedofil (medvetet eller omedvetet) också utnyttjar. Och det är kanske detta som innebär de svåraste psykiska skadorna för offret i det att en och samma person är såväl den mest kärleksfulla, trygga och roliga som den mest skrämmande och otrygga. Detta måste rimligen ge upphov till mycket förvirring.

Å andra sidan kan det också vara som försvaret hävdar att offret vänder sig mot förövaren på allehanda sätt och tar fullständig avstånd från honom (eller henne) samt också visar tydliga tecken på detta.

En enda sanning vad som gäller i den nu diskuterade frågan torde vara svårfunnen. Men så mycket kan med säkerhet sägas som att det förhållandet att såväl M1 som M2 talar om Kent också i uppskattande ordalag inte utesluter att de samtidigt varit utsatta för sexuella övergrepp från hans sida.

Vad bevisar tårar och andra emotionella reaktioner?

Frågan är vilka slutsatser man kan dra av hur en person uppträder när hon (eller han) lämnar sina uppgifter vid förhör. Vilken roll spelar känslomässiga yttringar, kroppsspråk, ordval m.m.?

Forskning på området ger vid handen att man inte kan dra några bestämda slutsatser alls av nu nämnda faktorer. Den i domsskrivnings-sammanhang (tidigare?) frekvent förekommande floskeln att något "bär det självupplevdas prägel" är just inget annat än en intetsägande floskel. Visad ilska, rädsla, förtvivlan m.m. tillåter helt enkelt inte att man värderar en utsaga på något särskilt sätt.

I målet har M1 lämnat sin berättelse närmast stackatortat och under mycket gråt. Sett till innehållet är berättelsen närmast att betrakta som torftig. Den är således fattig på detaljer och nyanser och lider brist på sammanhang. Det behöver dock inte betyda att den inte är riktig. M1 kan mycket väl vara upprörd och förtvivlad samt ha en verbal förmåga som inte tillåter en mer nyanserad berättelse. Det finns inga tecken på att något är att anse som onaturligt i hennes uppträdande inför rätten.

M2 har lämnat sin berättelse på ett helt annorlunda sätt än M1. M2 är duktig verbalt och har förmåga att ge sina uppgifter nyanser och logiska förklaringar samt sätta in uppgifterna om övergreppen i ett sammanhang. Hon är därmed mycket tydlig och klar i det uppgifter hon har lämnat. Inte heller hon har visat några tecken på att förstå sin personlighet.

Sammanfattningsvis finns det inget i M1:s eller M2:s sätt att lämna sin berättelse eller uppträda inför rätten som ger anledning att ifrågasätta riktigheten av vad de har berättat. Å andra sidan ger inte heller detta något särskilt positivt stöd för åtalet.

Kan M1:s och M2: berättelser stödja varandras?

I målet är det av särskilt intresse att också analysera hur M1:s och M2:s berättelser förhåller sig till varandras. Utgångspunkten är givetvis att deras uppgifter måste bedömas var för sig. Och den enes berättelse kan inte utan vidare användas för att ge den andres stöd.

M1 och M2 har uppgett att de inte fram till år 2005 har känt till vad den andre nu har sagt sig ha varit utsatt för. I linje med vad tingsrätten redan kommenterat om den "ömsesidiga hemligheten" som kan gälla vid brott innefattande sexuella övergrepp är det inte särskilt förvånande om de båda målsägandena faktiskt har varit omedvetna om varandras situation. Det förhållandet är alltså inget som förringar värdet av de uppgifter de var och en för sig har lämnat.

Åtalade gärningar är till tid och i någon mån också plats inte närmare angivna

Åtalen beträffande båda målsägandena spänner över lång tid som också ligger långt tillbaka. Det visar sig också i gärningsbeskrivningarnas utformning.

Kraven på preciseringar i tid- och rumshänseende har främst att göra med att den tiltalade ska ha reella möjligheter att veta vad han (eller hon) har att försvara sig mot. I fall, som de aktuella, när det som påstås är ett seriemässigt handlande över lång tid är det dock av det skälet inte av någon mer avgörande vikt att kunna precisera varje enskilt tillfälle exakt i tiden och inte heller rumsmässigt. Åtalets utformning utgör alltså inte något hinder mot en fallande dom, vilket också Högsta domstolen har uttalat vid mer än ett tillfälle.

Sammanfattande bedömning

Den slutliga bedömningen måste vara en helhetsbedömning där det för fällande dom krävs att det inte finns någon som helst tvekan om den tilltalade skuld. Vid genomgång av de olika momenten som har beskrivits ovan har tingsrätten kunnat konstatera att det inte finns någon enskildhet som med någon mer avgörande styrka talar *mot* att målsägandenas berättelser är med sanningen överensstämmande.

Däremot finns det ett flertal omständigheter i och kring deras berättelser som talar *för* att de är riktiga. Hit hör beträffande M2 att hon på ett mycket logiskt och sammanhängande sätt har till övergreppen kunnat knyta konkreta minnesbilder av omständigheter som inte har direkt med själva övergreppen att göra. Även M1 har förmått göra så, om än inte lika frekvent och tydligt. Särskilt noterbart är M2:s uppgifter om hur hon 1998 berättade om "kamerahändelsen" i hopp om att Kent då skulle berätta "resten". Psykologiskt förefaller det i högsta grad relevant att hon valde att berätta om en integritetskränkande händelse i vilken Kent inte deltog samtidigt som hon höll tyst om de händelser där hon och han hade agerat i ett "hemligt samförstånd". M2 har även i övrigt kunnat lämna ett flertal detaljer kring själva övergreppen och också ge rimliga och lättförståeliga förklaringar till varför hon drojt lång tid med att berätta om dem för någon utomstående.

Även M1 har t.ex. berättat om hur hon i samband med att övergreppen på Y-vägen ägde rum fokuserade på en viss tavla på väggen för att avleda sin egen uppmärksamhet från det pågående övergreppet. Även om M1 inte tillnärmelsevis har kunnat lämna samma konkreta och nyanserade redogörelser för vad som har inträffat som M2 finns det all anledning att fästa tilltro till vad hon har berättat.

Det nu sagda innebär att åtalet, beträffande såväl åtalspunkten 1 som 2, är styrkt och ska vinna bifall.

I och med denna bedömning är såväl M1 som M2 berättigade att erhålla skadestånd av Kent Klinberg. Yrkade belopp för kränkning, 250 000 kr, är skäliga. Kent

Klinberg ska alltså förpliktas att till var och en av målsägandena betala detta belopp jämte yrkade ränta.

Yrkandena avseende ersättning för sveda och värk saknar konkreta underlag. Utan sådant underlag kan det dock hållas för visst att gärningarna har inneburit att respektive målsägande har haft sveda och värk i anledning av dessa. Men den bristande konkretionen i utredningsunderlag innebär att deras yrkanden avseende sveda och värk inte kan vinna bifall med högre belopp än 15 000 kr per målsägande.

Påföljdsfrågan

För grovt sexuellt utnyttjande av underårig är föreskrivet fängelse i lägst två och högst åtta år. Straffvärdet av nu begången brottslighet är fyra år. Vid den bedömningen har beaktats att övergreppen har begåtts seriemässigt under en lång följd av år, att målsägandena inledningsvis varit mycket unga, att deras situation varit särskilt utsatt och att förövaren har varit deras far. Det är dessutom för Kent Klinberg frågan om återfall i likartad brottslighet. Det höga straffvärdet innebär att det saknas utrymme att välja någon annan påföljd än fängelse. Kent Klinberg ska därför dömas till fängelse i fyra år.

Ersättning till den offentlige försvararen

En offentlig försvarare har rätt till skälig ersättning för sitt uppdrag. Ersättningen för arbete ska bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning och med tillämpning av den timkostnadsnorm som regeringen fastställer (21 kap. 10 § rättegångsbalken).

Eric Dufvenmark har yrkat ersättning för 98,5 timmars arbete. Tingsrätten har ingen anledning att ifrågasätta den redovisade tidsåtgången. Tingsrätten anser dock att det inte har varit rimligt att lägga ned så många timmar på uppdraget. Det gäller inte

minst eftersom ett stort antal arbetsummer ägnats åt åtgärder som inte varit befogade för att tillvarata Kent Klintbergs rätt. Eric Dufvenmark har t.ex. ägnat sig åt att anskaffa och analysera bevisning som varit uppenbart obehövlig och därför avvisats av tingsrätten. Det är därför inte skäligt att tillerkänna honom ersättning för mer än 80 timmars arbete.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 400)

Överklagande senast dagen den 28 april 2009 ska ställas till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten.

Mikael Mellqvist

Skiljaktig mening, se protokollsbilaga

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Lokal åklagare i Visby

Vice chefsåklagare Susanne Whitborg

Ansökan om stämning

2008-12-08

Sida 1 (5)

Handling 25

Ärende 102F-993-05

Handläggare 102F-2

Domsbilaga 1

GOTLANDS TINGSRÄTT
INK. 2008 -12- 29
ÅKLAGARBUNDET

Gotlands tingsrätt
Box 1143
621 22 VISBY

GOTLANDS TINGSRÄTT
Ink. 2008 -12- 29
Akt. *BKH 105*
Aktbil. *11*

TR mål: B 914-05
Handl.: OVR

Titel, efternamn och alla förnamn	Titelnamn	Yrkesbe- tyg
1 Klintberg, Kent Örjan	Kent	
Personnr 19550728-3272	Målsägare 1 SVERIGE	Skäddare
Adress Tjelvarvägen 17 621 42 VISBY		GOTLANDS TINGSRÄTT BESLUT <i>2009-01-05</i>
Tilläggsadresser Dufvenmark, Eric, Södertorg 5, 621 57 VISBY		☒ Stämning utfärdas
Förstabenämnde m.m.		☐ Öst. förvar-förordnas
Delgivningssyfte		☒ Personundersökning utföras
		☐

Ansvaryrkanden m.m.

1. GROVT SEXUELLT UTNYTTJANDE AV UNDERÅRIG (K 6911-05)

Målsägande

M1, underrättelse genom målsägandebiträdet advokat Helen Ahlsten

Gärning

Kent Klintberg har vid upprepade tillfällen mellan januari 1994 till och med 2000 inom Gotlands kommun haft sexuellt umgänge med M1 enligt sekretesbelagd bilaga till stämningensansökan.

Lagrum

6 kap 4 § 2 st brottsbalken i dess lydelse före den 1 april 2005

Revisning

Se sekretesbelagd bilaga till stämningensansökan

2. GROVT SEXUELLT UTNYTTJANDE AV UNDERÅRIG (K 291-06)Målsagande

M2; underrättelse genom målsägandebyråed advokat Helen Ahlsten

Gärning

Kent Klintberg har vid upprepade tillfällen från 1990 till december 1998 inom Gotlands kommun haft sexuellt umgänge med M2 enligt sekretessbelagd bilaga.

Lagrum

6 kap 4 § 2 st brottsbalken i dess lydelse före den 1 april 2005

Bevisning

Se sekretessbelagd bilaga till stämningansökan

GOTLANDS TINGSRÄTT SKILJAKTIG
MENING
2009-04-07

Mål nr
B 914-05

Anges vid kontakt med tingsrätten

Ordföranden, lagmannen Mikael Mellqvist, är skiljaktig och anför följande.

Jag instämmer i det stora hela i den genomgång och analys majoriteten har gjort av enskildheterna vid bevisvärderingen. Men min samlade bedömning är en annan och mynnar ut i att åtalet i dess helhet ska ogillas. Skälen för detta mitt ställningstagande är följande.

I brottmål är beviskraven generellt sett höga och ska så vara. I mål rörande allvarigare brottslighet är detta särskilt accentuerat inte minst i brottmål rörande sexuella övergrepp mot barn. Detta leder i sig till en allvarig intressekonflikt. Just barn är särskilt skyddsvärda och förtjänar i allra högsta grad att rättssamhället ställer upp på deras sida när de visar tecken på utsatthet. Detta befogade skyddsintresse kan dock inte tillgodoses på bekostnad av grundläggande straffrättsliga principer. Hit hör särskilt oskuldspresumtionen. Det finns anledning att här lyfta fram en viktig aspekt av denna presumtion. Bedömningen i en straffrättslig kontext har helt andra utgångspunkter än bedömningen i andra sammanhang, där man ofta kan göra subjektiva sannolikhetsavvägningar. I civilprocessuella sammanhang är det t.ex. inte ovanligt med överväganden kring vilken av två (eller flera) versioner av ett händelseförlopp som är det mest troligaste eller det mest sannolika. I straffprocessuella sammanhang är det däremot inte en uppgift för rätten att avgöra vilken av två (eller flera) versioner man tror mest på eller vem av två (eller flera) personer som är den mest trovärdiga. I det nu aktuella målet är det för mig mycket enkelt att konstatera att såväl M1 som M2 framstår som mer trovärdiga än Kent Klintberg och att målsägandenas uppgifter är mer sannolika – kanske t.o.m. betydligt mer sannolika – än Kent Klintbergs. Dessa slutsatser saknar dock straffprocessuell bäring. I stället ska avgörandepunkten placeras så att målsägandenas uppgifter – sammantagna med utredningen i övrigt – tveklöst leder till slutsatsen att det i praktiken framstår som helt uteslutet att Kent Klintberg

Dok.Id 26935

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionsstid
Box 1143 621 22 Visby	Artillerigatan 2 A	0498-28 14 00 E-post: gotlands.tingsratt@dom.se	0498-27 97 59	måndag – fredag 08:30-11:30 13:00-15:00

inte har begått de påstådda gärningarna. Först då kan det komma i fråga att fälla honom till ansvar. Det nu sagda belyser mycket väl den väsentliga skillnaden mellan utgångspunkterna i en terapeutiskt kontext och en straffrättslig. I det förra sammanhanget ska den som drabbats – eller enbart anser sig drabbad – rehabiliteras alldeles oavsett vad de traumatiska upplevelserna kan ha bestått av. I det senare sammanhanget ska det utrönas vad som mer specifikt har hänt och – för fällande dom – med en mycket hög grad av säkerhet kunna slås fast att just det som påstås i åtalet – och inget annat – är det som har inträffat.

Vad gäller utredningen generellt kan man slå fast att det inte finns något i den, förutom M1:s och M2:s berättelser, som binder Kent Klintberg till de åtalade gärningarna. Åtalet står och faller med andra ord med hur målsägandenas uppgifter värderas.

Det målsägandena nu (när de är 20 respektive 23 år gamla) har berättat om tilldrar sig i deras barndom – och rör förhållanden relativt långt tillbaka i tiden. Redan det gör att en viss försiktighet måste iaktas vid värderingen av det de har berättat. De är dessutom så att båda målsägandena, särskilt M1, har en dokumenterad bakgrund med inte obetydliga psykiska problem. Detta gör än mer att försiktighet vid värderingen är påkallad eftersom det kan finnas alternativa orsaker – dolda för rätten – som ligger bakom utsagornas innehåll. Även i ett vidgat perspektiv där målsägandenas totala familjesituation under barndomsåren, som synes ha varit instabil, tas i beaktande manar till försiktighet.

Även om M1:s uppträdande inför rätten inte behöver på något sätt vara naturligt måste det ändå i någon mån beaktas att hennes berättelse lider av viss brist på robusthet och sammanhang. Det gäller även med hänsyn tagen till att det är barndomsupplevelser som hon återger. Detta ger ytterligare anledning till att ställa sig särskilt kritisk till vad hon har berättat.

M2:s berättelse är däremot robust och pregnant. I hennes berättelse har det dock smugit sig in en ton av en aningen överdriven säkerhet som sammantaget med att hon dröjt med att berätta om övergreppen ger anledning till vissa frågetecken.

Det finns alltså enligt min mening flera omständigheter som gör att det finns skäl att ställa sig kritiskt till målsägandenas uppgifter. Även om dessa har en hög grad av sannolikhet och även om målsägandena rent allmänt framstår som trovärdiga kan det inte uteslutas att något annat än vad som påstås i åtalet ligger bakom deras här lämnade uppgifter. Med hänsyn till det höga beviskrav som måste ställas upp i mål av denna karaktär kan därför åtalet mot Kent Klintberg inte vinna bifall.

I övrigt är jag ense med majoriteten.

Mikael Melqvist